

“L’esmorzar”

Fem menys brossa a l’escola

**Els centres escolars de Lleida
reduïm els residus
Curs 2016-2017**

**Agenda 21 Escolar de Lleida
Ajuntament de Lleida**

Ajuntament de Lleida

L'esmorzar, curs 16-17

Objectius de la proposta:

- Fomentar la reducció dels embolcalls dels esmorzars.
- Afavorir la conscienciació, l'aprenentatge i la implicació de la comunitat educativa a favor de la reducció dels residus.

EBM Pardinyes

Escola Riu Segre

L'esmorzar, curs 16-17

Com ho farem? Fases i calendari

1. Diagnosi de la situació inicial (primera diagnosi) – Desembre 2016 – Gener 2017
2. Activitats per al canvi d'hàbits i l'aprenentatge (investigació, sensibilització i compromís, introducció de recursos – Gener, febrer i març 2017
3. Nova diagnosi (segona diagnosi) – Abril – maig 2017
4. Comunicació de resultats i avaluació – Maig – juny 2017

ESC Ginesta

L'esmorzar, curs 16-17

Com ho farem?

- Proposem que, a partir d'una “fotografia inicial” de quins són els embolcalls que utilitzem actualment al nostre centre per portar l'esmorzar, puguem realitzar algunes activitats per promoure els embolcalls reutilitzables (i per tant, generar menys residus). Posteriorment, farem una “segona fotografia” i podrem avaluar quin ha estat el nostre canvi d'hàbits i quina repercussió té en la producció de residus al nostre centre.
- La proposta es pot arribar a realitzar a tota l'escola, a tot l'institut o a tot el centre. Però també es pot plantejar en una etapa, en un cicle, en un curs, inclús en un grup-classe, en funció de les possibilitats que tingueu de realitzar el treball associat i necessari entre la primera i la segona diagnosi.
- Si el curs passat ja vau participar en aquesta proposta, és molt interessant realitzar “activitats recordatori” per reforçar els canvis positius assolits.

L'esmorzar, curs 16-17

1. DIAGNOSI DE LA SITUACIÓ INICIAL (Primera diagnosi)

Quins i quants embolcalls utilitzem per esmorzar?

- Per començar, cal fer la primera diagnosi, amb els grup-classe/s que participaran en la proposta. Cal omplir la “**Fitxa Recollida dades – L'esmorzar**” (excel) per cada grup-classe.
- Envieu totes les vostres fitxes a agenda21escolar@paeria.cat abans del dimarts 20 de desembre de 2016 (si feu la diagnosi durant el primer trimestre) o abans del dimarts 24 de gener de 2017 (si feu la diagnosi durant les primeres setmanes lectives de gener)..
- Envieu-nos també algunes **imatges** de com heu fet aquesta diagnosi, i tot allò que us sembli interessant de compartir.

L'esmorzar, curs 16-17

1. DIAGNOSI DE LA SITUACIÓ INICIAL (Primera diagnosi)

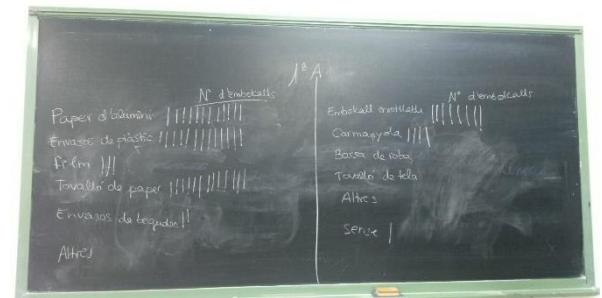
Quins i quants embolcalls utilitzem per esmorzar?

					
"FEM MENYS BROSSA A L'ESCOLA" - Curs 16-17					
L'esmorzar					
Quins i quants embolcalls utilitzem per esmorzar?					
Nom del centre: ..... Curs i classe : ..... Nombre d'alumnes :		INSTRUCCIONS: Per cada grup cal fer recompte del nombre d'embolcalls que es generen. Podeu triar fer-ho un sol dia, dos dies o tres dies d'una mateixa setmana. És molt interessant mesurar el pes dels embolcalls d'un sol ús. Cal complir una fitxa diferent per cada grup-classe.			
		Nº d'embolcalls	Nº d'embolcalls	Nº d'embolcalls	Nº embolcalls TOTALS
Embolcalls d'un sol ús (que llencem al rebuig o a la recollida selectiva)	Paper d'alumini				
	Envasos de plàstic (brioxeria, galetes,...)				
	Film				
	Tovalló de paper				
	Envasos de begudes (llaunes, brics,...)				
	Altres: (indicar quin/s)				
		Nº d'embolcalls	Nº d'embolcalls	Nº d'embolcalls	Nº embolcalls TOTALS
Embolcalls reutilitzables (que tornem a utilitzar)	Embolcall enrotllable (tipus boc'n roll)				
	Carmanyola				
	Bossa de roba				
	Tovalló de tela				
	Altres: (indicar quin/s)				
Sense embolcall (per exemple: peça de fruita sencera)					
Alumnes que no esmorzen al centre					
Pes (només dels embolcalls d'un sol ús i un cop buits)		gr	gr	gr	gr
Agenda 21 Escolar de Lleida - Ajuntament de Lleida Tel. 973 700 455 A/e: agenda21escolar@paeria.cat					

L'esmorzar, curs 16-17

1. DIAGNOSI DE LA SITUACIÓ INICIAL (Primera diagnosi)

Quins i quants embolcalls utilitzem per esmorzar?

Institut Josep Lladonosa

Col·legi Sagrada Família

Escola Joan XXIII

Escola Parc de l'Aigua

“Pengem una bossa groga al suro de la classe, a primera hora del matí; el responsable recull la bossa i les dades apuntades”
(Institut Bonanova – Barcelona).

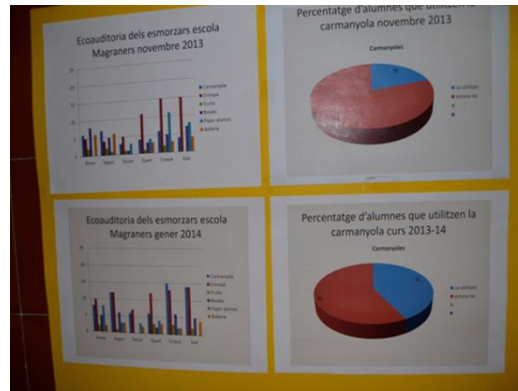
L'esmorzar, curs 16-17

1. DIAGNOSI DE LA SITUACIÓ INICIAL (Primera diagnosi)

És interessant presentar els resultats de manera més visual a través de gràfiques i/o murals, adients a l'edat de cada grup.

Escola Príncep de Viana

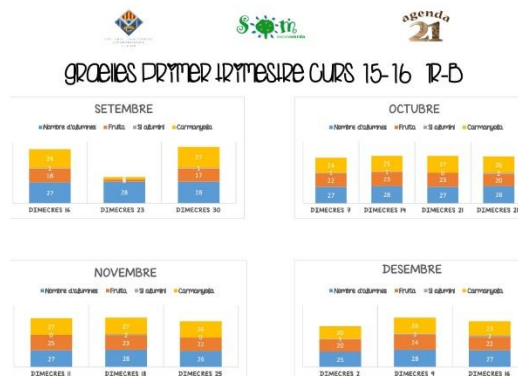
Escola Magraners

Escola Reina Elisenda - Barcelona

Escola Camps Elisis

Col·legi Lestonnac

L'esmorzar, curs 16-17

1. DIAGNOSI DE LA SITUACIÓ INICIAL (Primera diagnosi)

També es pot realitzar una presentació que estigui disponible per a tota la comunitat educativa.

DIAGNOSI DE LA SITUACIÓ INICIAL (Primera diagnosi) Quins i quants embolcalls utilitzem per esmorzar?

EDUCACIÓ INFANTIL

Els alumnes d'Educació Infantil utilitzen carmanyoles per esmorzar

P3 P4 P5 P5

Omplint la graella dels esmorzars

DIAGNOSI DE LA SITUACIÓ INICIAL (Primera diagnosi)
Quins i quants embolcalls utilitzem per esmorzar?

ALUMNES DE 6è

Els alumnes de 6è utilitzen embolcalls de paper d'alumini i envasos de plàstic per esmorzar. Aquesta primera diagnosi es va realitzar abans de repartir els boc'n rolls .

Omplint la fitxa Recollida dades – L'esmorzar-juntament amb la graella de seguiment dels residus generats a l'aula

Pesant el paper d'alumini i els envasos de plàstic

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE

- És molt important tenir present les dades de la primera diagnosi per detectar els principals problemes i, en funció d'això, decidir quines activitats farem i com.
- És important fixar-se uns objectius a partir d'aquestes dades (ex: eliminar l'alumini de l'esmorzar, aconseguir el 50% d'embolcalls reutilitzables,...), que ens serveixin d'estímul i repte.
- L'alumnat ha de ser el protagonista i jugar un paper actiu en la presa de decisions.
- Cal implicar tots els agents (professorat, famílies, alumnat) i fomentar la comunicació entre ells.

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Investigacions

Algunes possibilitats:

- **Xerrades i reflexions a l'aula** sobre la quantitat d'alumini i plàstic que es fa servir només pels seus esmorzars i les implicacions que això té en el volum de residus generats a la nostra ciutat.
- **Calcular quina quantitat de residus genera la classe** durant un dia, una setmana, un mes, un trimestre i un curs. Fer els mateixos càlculs però per tot el centre.

“Hem fet servir les dades dels embolcalls d'un sol ús recollits durant la primera diagnosi per fer una estimació del què representa durant tot un any al centre: 204 kg i n'hem informat a l'alumnat i a les famílies. Aquesta és la carta que els hi hem fet arribar per demanar un embolcall reutilitzable, en cas que estiguin interessats en fer-lo servir”
Institut Josep Pla

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Investigacions

- Investiguem sobre l'**origen** (d'on s'obtenen, on es fabriquen, quins recursos es necessiten,...) i el **destí final** (es poden reciclar?...) dels **materials** emprats (plàstic, llauna, paper d'alumini, paper de cuina,...). Comparem els diferents materials i busquem quines alternatives hi ha per a la seva substitució.
- Es pot incidir especialment en els **efectes** dels residus humans sobre la fauna i la flora dels ecosistemes, per exemple, amb el pòster "*Les espècies més perilloses del mediterrani*"

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Investigacions

- **Plantació d'embolcalls:** "plantació" dels diferents embolcalls que portem a l'escola per embolicar els esmorzars, mitjançant 4 testos: paper d'alumini, tovalló de paper, bric i bossa de plàstic. Cada 15 dies s'observa el procés de descomposició. Al cap d'un mes ...quin embolcall s'ha descompost?
- Activitat “**La increïble història del Sr. Al'Um-Ini**”, de la guia Hàbitat, sobre la producció, ús i reciclatge de l'alumini.
<http://www.xesc.cat/habitat/index.html>

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Investigacions

- Sobre l'impacte mediambiental de l'alumini: Projecte ALUMÍNIM, amb diferents recursos (activitats, contes, ...)

<http://aluminim.blogspot.com>

EL POBLE ALUMINI

Hí havia una vegada un poble on a l'escola els nens i les nenes per a esmorzar portaven entrepans embolicats en paper d'alumini. Després aquest paper anava a parar a les escombraries i finalment a l'abocador.

Així van anar passant els anys fins que un dia els nens van anar d'excursió al riu i quan van arribar un nen va cridar:
- No hi ha aigua en aquest riu!
I un altre pregunta:
- I on són els peixos??

"VIRJA COM VOLS QUE ACABI EN CONTE"
Opció 1: Estem preocupats (Salta a la pàgina 2)

Opció 2: No ens importa (Salta a la pàgina 4)

LA RATEJA QUE ESCOMBRAVA L'ESCALETA

Hí havia una vegada una Rateja que cada dia escombrava l'escaleta i un dia va veure un objecte molt brillant al terra. Era de color platejat i amb el sol lluita molt, la rateja va pensar:

-Oh, quina sort que he tingut, he trobat un dineret!! I què en podria fer? Si em compro llaminadures em curaran les dents. I si em compro un llacet per la cueta. Si, si, em compraré un llacet ben bonic per posar-me'l a la cueta!!

NOME: www.aluminim.blogspot.com

FITXA 4: INTRODUCCIÓ AL PAPER D'ALUMINI

ACTIVITAT 1: coneix tocat

- L'alumini prové del mineral BAUXITA

ACTIVITAT 2: aprèn

- Té propietats molt especials:
  - impermeable o fregut i les olors,
  - no pesa,
  - és resistent,
  - moleable i
  - fort

ACTIVITAT 3: relaciona

- Usos de l'alumini

- la construcció
- l'electricitat
- el transport
- envasos
- altres

- En la teua vida quotidiana què utilitzes que estigui fet d'alumini?

PRODUCTE	MODEL ESCOLLIT	MATERIAL	PUNTUACIÓ
MANTEGA	Pastilla de paper	Paper	10
	Pot	Alumini + plàstic	5
SOPES	En llauna	Acer o alumini	4
	En sobres	Paper + alumini	0
	Congelades	Plàstic (polietilè)	5
DESODORANT	Aerosol	Alumini	0
	De barra	Plàstic	5
AIGUA	Ampolla de vidre	Vidre	10
	Ampolla de plàstic	Plàstic (PET)	7
ARRÓS	Bossa de plàstic	Plàstic (polietilè)	4
	Bossa de paper	Paper	10
	Caixa de cartó	Cartó	6
FORMATGE	En porcions	Cartó + alumini	3
	En lonxas	Plàstic + polietilè	2
	Senzer	Malla de plàstic o paper	9
OLIVES	En llauna	Acer o alumini	4
	En pot de plàstic	Plàstic	5
	En bossa (granol)	Plàstic (polietilè)	6
CERVESA	Ampolla de vidre	Vidre	10
	Llauna	Alumini	0
PA	De barra	Ras o paper	10
	En llesques (motlle)	Plàstic	0
VERDURA	Fresca	Ras	10
	Embollicada	Plàstic (polietilè)	8
	En llauna	Acer o alumini	4
	Congelada	Cartó i polietilè	5
REFRESC	Ampolla de 2L	Plàstic	6
	Llauna	Acer o alumini	0
	Tetra brik	Cartó i alumini	4
	Ampolleta	Plàstic	3

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE

- Investigacions

- Projectió d'**audiovisuals**, vídeos,...i posterior debat.

<http://www.raspall.cat/reduim-el-consum-de-paper-dalumini-al-raspall/>

El vídeo forma part d'un treball de recerca de batxillerat, que té per objectiu la conscienciació sobre els impactes de la fabricació del paper d'alumini. Explica el procés d'extracció de la bauxita i de la fabricació de l'alumini i del paper d'alumini.

“A partir d'una enquesta inicial a tots els alumnes de l'ESO del meu institut, he calculat quins serien els residus per produir els 192 kg de paper d'alumini que consumim cada curs: la quantitat de CO2 que s'allibera a l'atmosfera, la quantitat d'energia necessària, la quantitat de fangs vermells i d'altres residus com el diòxid de sofre i els PFC's”.

Institut Manuel Raspall

<http://www.survival.es/peliculas/lamina>

Documental "La Mina: història d'una muntanya sagrada". Explica la situació d'una població indígena de la Índia envers l'extracció de bauxita al seu entorn i el seu futur en relació a la indústria minera.

- Visita a **instal·lacions**, com plantes de triatge d'envasos.

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE

- Investigacions

- **Treball a l'aula amb contes** que parlin de diferents accions per tal de tenir cura del nostra planeta i especialment del reciclatge i de la producció de deixalles.
- Investiguem sobre el **tipus d'aliments** que portem per esmorzar (quins aliments ajuden a créixer i quins no, conveniència d'eliminar o reduir els menys saludables, segons l'edat dels alumnes). Relació amb altres propostes dels centres com “esmorzar fruita”, “esmorzar fruita de temporada”, “esmorzar fruita seca”,...

Hem llegit contes recordant que és important reciclar i per ajudar-nos a adquirir bons hàbits per protegir el medi ambient.

Escola Parc de l'Aigua

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Fabricació i/o ús d'embolcalls sostenibles

- Si cal, ara és el moment d'oferir i repartir **embolcalls sostenibles** (per entrepans o carmanyola, depenent de l'edat dels alumnes).
- L'embolcall enrotllable (tipus "boc'n roll") és un **instrument** per fer possible el canvi d'hàbits, més que no pas un regal.
- Per tant, té sentit oferir aquests recursos a aquells alumnes que es **comprometen a utilitzar-lo**.
- El compromís d'utilitzar aquests recursos és individual, però també pot esdevenir un compromís familiar, de grup-classe, de centre escolar, de manera que al ser un compromís col·lectiu ens ajudi a dur-lo a terme.

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Fabricació i/o ús d'embolcalls sostenibles

- Des de l'Agenda 21 Escolar de Lleida us **proposem que els alumnes fabriquin els seus propis embolcalls enrotllables** reutilitzables, especialment adreçats a alumnes de cicle superior d'educació primària i educació secundària.
- Us convidem a un **taller** adreçat a mestres i professors/es, per aprendre a fabricar aquests embolcalls, el dimarts 17 de gener.

Amb la col·laboració dels alumnes de CFGS Control i Educació Ambiental de l'Institut Escola del Treball.

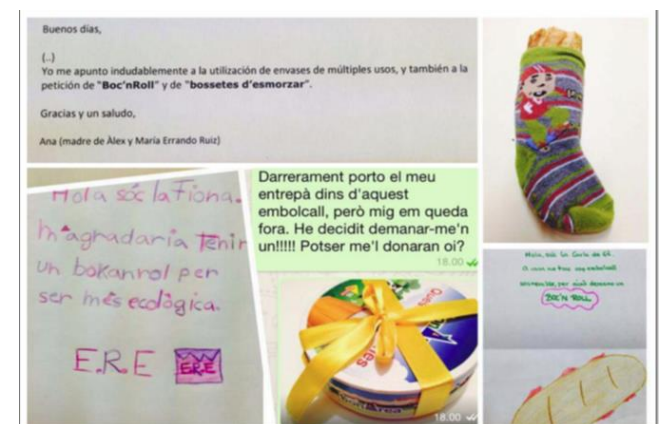
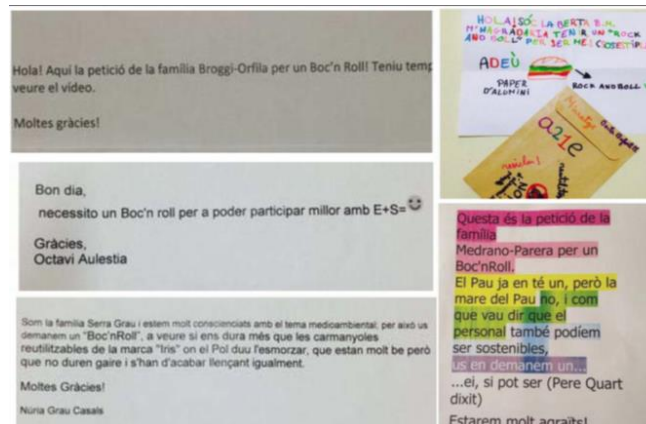

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Fabricació i/o ús d'embolcalls sostenibles

Alguns exemples de com fer aquest compromís:

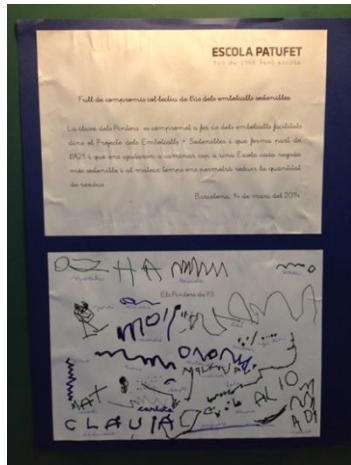
- Fabricació dels embolcalls després d'haver demanat a tots aquells alumnes que en vulguin, que escriguin perquè el volen i què en faran... Els que siguin més originals en el seu escrit també podran rebre algun altre tipus d'obsequi (per exemple, una bossa per anar a comprar).

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENTATGE - Fabricació i/o ús d'embolcalls sostenibles

- Full de compromís individual i col·lectiu:

Classe dels pintors (P3) de l'Escola Patufet, després de treballar el conte "Per què he de reciclar?" i les 3R.

"Contracte" de compromís
al Col·legi Lestonnac

ELS ALUMNES DE 3r EP
ENS COMPROMETEM A FER ÚS DEL
BOC&ROLL.
CUIDEM LA NOSTRA ESCOLA I EL NOSTRE
ENTORN III

signatura :

Lleida març del 2016

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENTATGE - Fabricació i/o ús d'embolcalls sostenibles

- Fer arribar informació a les famílies, amb les dades de la diagnosi, proposant-los el compromís de demanar l'embolcall i signar (alumnes i famílies) un contracte simbòlic.

Contracte d'ús de l'embolcall sostenible

Jo ..... em comprometo a utilitzar, sempre que em sigui possible, l'embolcall sostenible que m'ha proporcionat l'Ajuntament de Barcelona.

Ajuntament
Barcelona

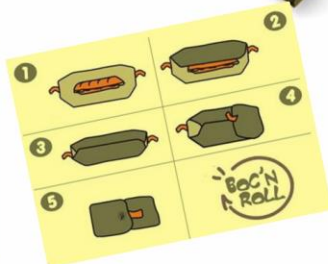

Maristes
La Immaculada

Signatura
pares

Signatura
interessat/ada

Col·legi Maristes La Immaculada

*Cada nen/a fa campanya amb la seva família
per aconseguir l'embolcall reutilitzable
Escola Antoni Brusi*

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Fabricació i/o ús d'embolcalls sostenibles

- Els més grans de l'escola són els encarregats de fer un qüestionari a la resta d'alumnes per saber qui vol l'embolcall i de preparar un tríptic informatiu per a les famílies interessades, tot aprofitant per aprofitar un esmorzar més saludable amb fruita.

VOLS UN BOC & ROLL ?

1. Per què el Boc & Roll és millor que el paper d'alumini?
2. Saps què llencem al contenidor blau? I al contenidor groc?
3. Quin és el dia de la fruita (Fruit's Day) a la nostra escola? T'agrada?
4. Fes-ne un dibuix d'un esmorzar saludable.

*Per obtenir un embolcall sostenible, el Boc&Roll, contesta les preguntes anteriors en un full i dona'l a algun alumne de sisè

PER VOSALTRES:

Aquí teniu l'embolcall reutilitzable, tot vostre! **Esperem i us animem a que en traieu el màxim partit !**

Fent-lo servir evitem nous residus: alumini, paper de cuina, bosses de plàstic, film, envasos de pastisseria industrial... i els impactes ambientals que causen.

I si encara us preparen l'esmorzar els de casa... convenceu-los que ja no es porten els embolcalls d'usar i llençar, que el nostre esmorzar va enrotllat amb

A més, aquesta serà la millor manera d' **expandir la idea** i contagiar-la als nostres amics i amigues per què també l'utilitzin.

Així cada cop serem **més i més i més** les persones que produïm **menys residus**.

Abans de la seva utilització convé rentar-ho amb aigua.

Escola Mare de Déu del Coll

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENTATGE - Fabricació i/o ús d'embolcalls sostenibles

- Els alumnes més petits són els encarregats de repartir els embolcalls als més grans
- *Alumnes de primària "especialistes" en embolcalls sostenibles els ofereixen als alumnes d'ESO o batxillerat, si es comprometen a fer-lo servir. Confeccionen llistes d'alumnes interessats.*
- *S'informa a les famílies dels alumnes interessats de les dades de la primera diagnosi i cal retornar "justificant de recepció" per tal de comprometre les famílies.*
- *Es fa una petita "cerimònia" de lliurament de l'embolcall, amb signatura de compromís i personalització de l'embolcall*

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Fabricació i/o ús d'embolcalls sostenibles

- Aprofitar una diada especial a l'escola

Com el rei Carnestoltes és molt poca solta, es passa el dia dient i fent bestieses... Entre d'altres "delícies" deia: Embolcall, on vas? Al terra vas, etc.

Després de la rua, amb tota la colla al voltant del Carnestoltes, el vam convèncer de que el que deia eren bestieses... Tots cridant a favor de l'embolcall reutilitzable i criticant la contaminació produïda per l'alumini, els film, etc.

En Carnestoltes, agraït per l'indult de cremar-lo, va girar el seu discurs i va aparèixer amb un sac ple de Boc'n rolls i va dir als infants i pares que els qui no en tinguessin el podrien sol·licitar, amb el compromís escrit de fer-lo servir. Aquest Carnestoltes se les pensa totes!

Escola Nausica

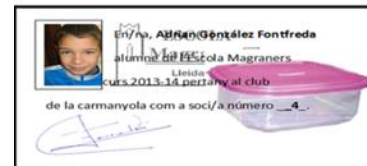
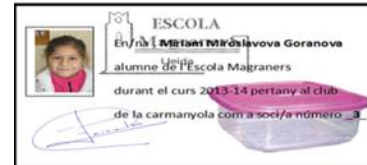
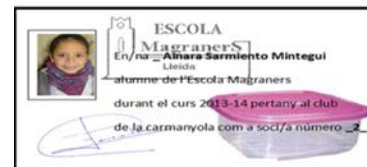

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Sensibilització

Alguns exemples:

Personalització dels embolcalls reutilitzables per fer-los més atractius i fomentar el seu ús entre els alumnes.

Club de la carmanyola
– Escola Magraners

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Sensibilització

- Elaborar un “arbre” amb el paper d'alumini recollit durant una setmana als esmorzars de l'escola i exposar-lo, per tal de veure la quantitat de paper d'alumini que es pot arribar a consumir en poc temps.

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Sensibilització

- Estendre per tot el pati el paper d'alumini o els embolcalls no reutilitzables recollits durant una setmana a tota l'escola.
- Penjar-ho en espais on tothom se'ls "trobi": passadissos, portes de sortida al pati, entrada de l'escola,...

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Sensibilització

- Accions sorpresa: Sorprendre els alumnes a l'hora de l'esbarjo amb una gravació i una entrevista, tant per preguntar a aquells que no fan servir l'embolcall reutilitzable com per felicitar als que sí.
- Penjar un lema, una pancarta,...que pugui generar interès i expectativa.
- Concurs per conèixer quina és la classe que menys "contamina" durant un període de temps, intentant que hi hagi una disputa sana entre classes.
- Debat en el que part de l'alumnat defensi l'ús d'embolcalls d'un sol ús i l'altre part trobi arguments a favor de la reducció d'embolcalls.

Escola Magraners

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Infraestructura

- Bona organització al pati per recollir els embolcalls reutilitzables.

Vam comprar uns cistells per guardar les carmanyoles a l'hora del pati. D'aquesta manera l'alumnat pot jugar lliurement i no es perden les carmanyoles.

Escola Magraners

- Preparar un cubell per a la recollida específica dels envasos perquè aquells que portin embolcalls no reutilitzables puguin llençar els envasos al seu contenidor corresponent i així almenys reciclar els envasos residuals (paper d'alumini, brics...).

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Activitats relacionades amb les 3R

Escola Príncep de Viana

L'esmorzar, curs 16-17

2. ACTIVITATS PER AL CANVI D'HÀBITS I L'APRENENTATGE - Activitats relacionades amb les 3R

A través de l'art aprenem a reutilitzar els material de rebuig.

Escola Parc de l'Aigua

També hem inventat un joc que hem regalat als nens més petits perquè practiquin la recollida selectiva de residus.

L'esmorzar, curs 16-17

3. NOVA DIAGNOSI (Segona diagnosi)

Quins i quants embolcalls utilitzem ara per esmorzar?

					
"FEM MENYS BROSSA A L'ESCOLA" - Curs 16-17					
L'esmorzar					
Quins i quants embolcalls utilitzem per esmorzar?					
Nom del centre: ..... Curs i classe : ..... Nombre d'alumnes :		INSTRUCCIONS: Per cada grup cal fer recompte del nombre d'embolcalls que es generen. Podeu triar fer-ho un sol dia, dos dies o tres dies d'una mateixa setmana. És molt interessant mesurar el pes dels embolcalls d'un sol ús. Cal complir una fitxa diferent per cada grup-classe.			
		Nº d'embolcalls	Nº d'embolcalls	Nº d'embolcalls	Nº embolcalls TOTALS
Embolcalls d'un sol ús (que llencem al rebuig o a la recollida selectiva)	Paper d'alumini				
	Envasos de plàstic (brioxeria, galetes,...)				
	Film				
	Tovalló de paper				
	Envasos de begudes (llaunes, brics,...)				
Altres: (indicar quin/s)					
		Nº d'embolcalls	Nº d'embolcalls	Nº d'embolcalls	Nº embolcalls TOTALS
Embolcalls reutilitzables (que tornem a utilitzar)	Embolcall enrotllable (tipus boc'n roll)				
	Carmanyola				
	Bossa de roba				
	Tovalló de tela				
	Altres: (indicar quin/s)				
Sense embolcall (per exemple: peça de fruita sencera)					
Alumnes que no esmorzen al centre					
Pes (només dels embolcalls d'un sol ús i un cop buits)		gr	gr	gr	gr
Agenda 21 Escolar de Lleida - Ajuntament de Lleida Tel. 973 700 455 A/e: agenda21escolar@paeria.cat					

L'esmorzar, curs 16-17

3. NOVA DIAGNOSI (Segona diagnosi)

Quins i quants embolcalls utilitzem per esmorzar?

Escola Pràctiques II

Col·legi
Sant Jaume

L'esmorzar, curs 16-17

3. NOVA DIAGNOSI (Segona diagnosi)

Quins i quants embolcalls utilitzem per esmorzar?

Escola
Parc de l'Aigua

Escola Sant Josep
de Calassanç

L'esmorzar, curs 16-17

4. COMUNICACIÓ DE RESULTATS I AVALUACIÓ

- Comparació entre els resultats de la primera i la segona diagnosi i comunicació d'aquests resultats, a través de diferents mitjans (murals, gràfics,...).

*Fem una gran pilota amb el paper d'alumini de la primera diagnosi;
i la comparem amb la pilota de la segona diagnosi.*

Escola La Sagrera

Hem fet cartells als passadissos i un arbre de fulles d'alumini; a mida que van guanyant els embolcalls reutilitzables, anem traient fulles d'alumini, i en el seu lloc pengem entrepans de compromís.

Escola Pegaso

L'esmorzar, curs 16-17

4. COMUNICACIÓ DE RESULTATS I AVALUACIÓ

- Comparació entre els resultats de la primera i la segona diagnosi i comunicació d'aquests resultats, a través de diferents mitjans (murals, gràfics,...).

Segona diagnosi EDUCACIÓ PRIMÀRIA (6è)

Els alumnes de 6è han creat murals informatius per tota l'escola de com fer menys brossa a l'aula utilitzant boc'n roll i/o carmanyola i reduir el paper d'alumini

L'esmorzar, curs 16-17

4. COMUNICACIÓ DE RESULTATS I AVALUACIÓ

- Avaluem el treball realitzat amb alumnes, mestres i famílies, i comuniquem també aquesta avaluació, i les possibles propostes de millora.
- Siguem conscients que canviar hàbits no és fàcil. És important anar fent recordatoris del procés en cursos següents.
- Cada centre ha de trobar les accions a fer que millor s'adapten a la seva realitat.
- **CELEBREM ELS RESULTATS ACONSEGUITS.**
- **REVISEM SI EL NOSTRE HA ESTAT UN BON PROCÉS, QUE HAURIA DE TENIR 3 VECTORS:**
  - 1. CAP (informació i aprenentatge per tenir arguments a favor de la reducció d'embolcalls d'un sol ús)
  - 2. COR (que ens toqui les emocions, ens mogui a l'acció, ens impliqui)
  - 3. MANS (que efectivament disposem d'eines per fer canvis i obtenir resultats)

L'esmorzar, curs 16-17

DURANT TOT EL PROCÉS LA COMUNICACIÓ ÉS IMPORTANT

Algunes idees més, per fer el projecte ben present:

- Decoració de l'escala o els passadissos amb cartolines amb missatges.
- Creació d'un embolcall gegant i signat com a compromís.
- Decoració de les parets amb fotos i bafarades sobre els embolcalls.

Col·legi Lestonnac

L'esmorzar, curs 16-17

DURANT TOT EL PROCÉS LA COMUNICACIÓ ÉS IMPORTANT

Algunes idees més, per fer el projecte ben present:

- Crear cançons, interpretar-les i gravar-les per fer-ne difusió a la resta del centre i a les famílies.
- Crear un personatge que envia missatges a les aules per produir menys residus
- Notícia a la revista de l'escola i vídeo propagandístic del projecte penjat al web de l'escola.

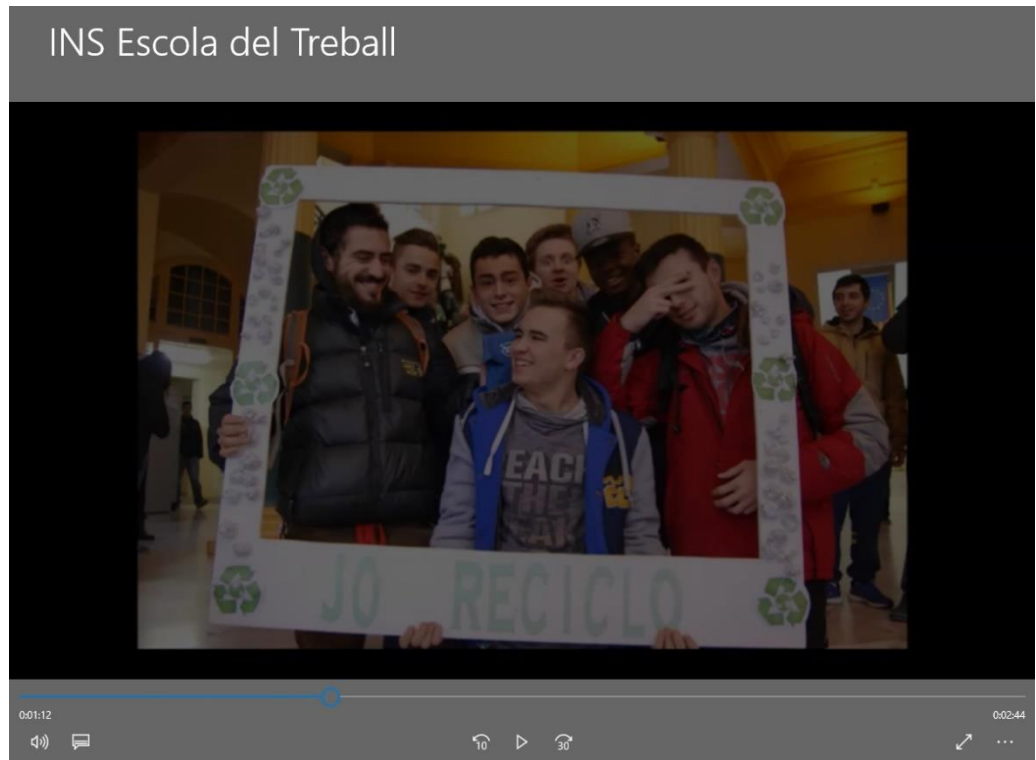
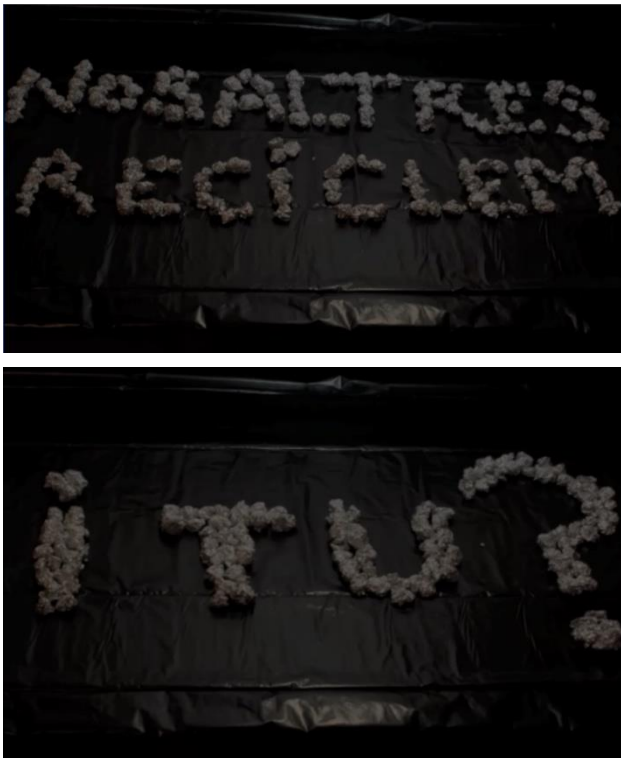

L'esmorzar, curs 16-17

DURANT TOT EL PROCÉS LA COMUNICACIÓ ÉS IMPORTANT

Algunes idees més, per fer el projecte ben present:

- Diades, setmanes especials on fem participar la comunitat educativa, potenciant un aspecte lúdic.

L'esmorzar, curs 16-17

DURANT TOT EL PROCÉS LA COMUNICACIÓ ÉS IMPORTANT

Algunes idees més, per fer el projecte ben present:

- Penjar una notícia a la cartellera de medi ambient sobre la diagnosi recollida al nostre centre de manera molt visual, amb gràfiques, esquemes i fotos.
- Murals informatius (investigacions sobre els materials, els residus, els resultats de les diagnosis fetes al centre i a d'altres centres...) penjats als passadissos de l'escola.
- Que l'AMPA faci difusió del projecte.
- Fer un díptic informatiu per a totes les famílies del centre explicant l'activitat amb fotografies.
- Informar tot el professorat del centre i demanar la seva col·laboració perquè també donin exemple.

“L’esmorzar”

Fem menys brossa a l’escola

**Els centres escolars de Lleida
reduïm els residus
Curs 2016-2017**

Gràcies per la vostra participació!

**Agenda 21 Escolar de Lleida
Ajuntament de Lleida**

